

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — " — "	Fél évre . . . 8 " — " — "		
Negyed évre . . . 2 " — " — "	Negyed évre . . . 4 " — " — "		
Egy óra . . . 1 " — " — "	Egy óra . . . 1 " — " — "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Havasasos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Az új országház.

(t.) Az a legutóbb elterjedt hír, amely szerint a magyar törvényhozás pompás új otthonát a jövő évben adják át rendeltetésének, különös gondolatokat s a fölindulásnak nehezen leküzdhető érzését költötte föl bennünk.

Láttuk a washingtoni kapitoliomot, ahonnan egy közel nyolczvan milliónyi nép sorsát igazgatják, gyönyörködünk abban a másikban, melyben a parlamentek anyja székei, láttuk a Palais Bourbont ott a Szajna mellett s nyugodtan elmondhatjuk, hogy erőnkhez mérve abban a pazarlásban, amelyvel az országház ok nélkül oly fényes épületére a milliókat kidobtuk, ugyan nem lép nyomunkban egyetlen nemzet sem. Milyen kár, hogy nem más, nem valami dicséretesebb téren sikerült a többi nemzetek elé kerülnünk. — Annyi azonban igaz, hogy a Tisza-ára üres, a nemesebb taralommal nem gondoló politikájának méltó emléke a sok-sok millióba került nagy épület, amely jórészt kölcsönpénzből, idegen minták nyomán s nem kis részben idegen kezek munkájának eredménye gyanánt létesült.

A mienk jóformán csak a könynyelműség volt, amelyvel egy nyakig eladósult, ezernyi sebből vérző kis és elmaradt nemzet létünkre kidobtuk a produktívabb czélokra értékesíthető milliókat.

Milyen virágzást, milyen emelkedést lehetett volna elérni azzal a 30—40 millióval, melyet e stilizált, kétségkívül ékes, sőt nagyszerű, de nekünk fölösleges kö- és téglahalom elnyelt. Mily szépen fölsegíthettük volna a székelyeket, a ruthénséget, a kivándorló tótságnak mennyi bevételi forrást nyithattunk volna! Hátha még ez összeghez a Vaskapu 35—40 millióját és azokat a szintén nem csekély összegeket csatoljuk, a melyeket deficites színházaink urasan kimért kiadásai nyelnek el. Tisztviselők fizetését emelni, iskolákat kellő számban állítani azért nem lehet, mert ami van, elnyelik az ok és ész nélküli megszávalt kiadások.

Kiskoruságunknak, rövidlátó eszünknek nincs igazibb bizonyítéka ennél a nagy épületnél, mert mutatja, hogy az ugynevezett képviseleti rendszer mennyire nem biztosítja a nemzeti érdekek érvényesülését és mennyire nem óvja meg a népet az öngyilkos politikától,

ha hiányzik belőle az igazi tartalom s ha azok az urak, akik a nemzet sorsát intézik, tudásban és erkölcsi komolyságban szűkölködnek.

Pedig a mi parlamentjeink ebben, tudniillik a kiművelt értelem és erkölcsi kvalifikáció hiányában tündökölték. Szándékosan gyomlátták ki belőle éveken át mint a kettőt s végül oda jutottunk, hogy az új országház az ifjukora mellett is végső elgyengülésbe jutott magyar képviseleti alkotmány mauzoleumává látszott átalakulni. Nagy mértékben kell emelkedni a mi törvényhozásunk színvonalának, ha azt akarjuk, hogy a fényes palota és a silány tartalom között az ellentét csak némileg is kiegyenlítessék. Vajon megfog-e ez történni? Kérde a kétkedő lélek. El fogunk-e oda jutni, hogy a magyar törvényhozás a nemzeti jellem hibái, a felületes könnyelműség s a jövővel való nem gondolás helyett a nemzet legbecesebb tulajdonságait egyesítve, nem a nemzeti bűnök és léhaság, hanem a legnemesebb erények képviselője lesz? Kétségtelen, hogy erre van szükség. Enélkül a törvényhozás elveszti nemcsak tekintélyét, hanem azt a hatalmat is, mely még az övé.

Humoros éposz Hatvaniról.

(„Hatvani.” Humoros éposz tizenkét énekben. Irta Torkos László. Budapest, 1901. 8 rétet, 91 lap.)

Torkos Lászlótól, az értelmességéről, jóízű humoráról és verselésének formacsínjáról ismert költőtől új verses-munka jelent meg; „Hatvani” című, tizenkét énekre terjedő éposz, melyben Torkos a debreczeni híres ördögös professzorról fönmaradt mondásokat dolgozza fel.

Arany János is, Jókai Mór is az adoma szempontjából foglalkoztak Hatvanival, Makai Emil ismeretes vigjátékában maga se tudta, mit csináljon vele. így tehát helyesen cselekedett Torkos, ha a magyar tudományosság uttörőjének mondaköréből kerek egész költői alkotást igyekezett formálni. Mert Hatvani titokzatos hírének kulcsa csakugyan nem egyéb, mint az, hogy külföldön tanulván, megismerkedett a természettudományok akkori vívmányaival, egyes általa készített, vagy beszerzett eszközökkel, például a debreczeni főiskola muzeumában még ma is látható villany-gépével sok oly dolgot produkált (menydörgött, villámlott, képeket vetített a falra, stb.), amelyekkel az exaktudományok terén elmaradt debreczenieket bámulatba ejtette,

dévaj természetéből kifolyólag örömet ijesztette. Ez a dévajkodás, ugyszintén a nép fölízgatott képzelme végezték el a többit és így vált a tudományos csodatettek Toldi Miklósává a debreczeni professzor. Fausthoz semmi köze, mert, amint látjuk, alakja nem német regékből szűrődött le a tényleg létezett professzornak és a személyét övező regeszerű ködnek is megvan a környezetéből, korából és egyéb körülményekből folyó természetes magyarázata. Lehetnek és voltak is magyar Toldi Miklósok és Kinizsi Pálok, de nem képzelhetők szittyfa Faustok és Hamletok; mert ezek töprengő, tétovázó hustalan és vértelen lénye ellenkezik a magyar természettel, ennél fogva igen helyesen cselekedtek a Hatvani mondákat írásbafoglaló magyar költők, ha nem igyekeztek Göthe utáztatokat, Faust-másolatokat alkotni, de leginkább ebben a tudós humoristában rejlő vidám elemet aknázták ki műveikben és helyesen cselekedett Torkos László, a midőn Hatvani mondakörében komikai — a címlap szerint humoros — éposz anyagát kereste és találta meg.

Nagyon ügyesen vezeti le Torkos László a maga époszát. „Éje letűnt a vak hitelenségnek”, kezdi ironizálva mert:

Pénzdarab forgása, asztal kopogása,
Földet s földöntulit újra egybe köt,

Szellemidézésnek izgató varázsa
Ujra erőt vett a szellemek fölött.
Soknak nem is izlik másként vacsorája,
Csak ha egy két ösét meghívhatja rája.

Nos, az idők ily szerencsés fordulása bírja reá a költőt; hogy „nagyhirű Hatvani” emléket fölelevenítse és viselt dolgait élénk tárja.

Alacsony szobában, alkonyi homálynál
Széles asztal előtt szárnyas férfi ül, —
Előtte menydörgő csodaalkotmány áll,
S retorták, tégelyek szanaszét, körül.
Tömött könyvespolczok mellett jobbra-balra
Csuf csontvázak vannak függesztve a falra . .

A scenéria tehát egészen a Fausté, sőt a csodakönyv varázspecsétjének megtörése, a megszabadított Asmódival való alku is az, a szolga szellemek szereplése pedig emlékeztet Göthe „Zauberlehrling”-jének történetére. Ennyi az idegenszerű anyag, de az már egészen magyar, hogy Salamon király szorítá Asmódit szolgálhadával egyetemben a szüknyaku korsóba. Ebben a szüknyaku börtönben marad Asmódi, ráparancsolván a böles király:

Hogyha diadalt ülsz szabaditód lelkén,
Hét évig e földön járhat sz szabadon . . .

Üzenet egy levélre.

(Amely a szoboszlói táborból érkezett.)

A „szoboszlói táborból“ a „függetlenségi és 48-as Kossuth-párt számos tagja“ aláírással levelet vettünk. A levél a főszerkesztőhöz és a szerkesztőséghez van intézve. Örömet fejez ki lapunk szerdai számában megjelent, a hajdu-nánási kerületi függetlenségi polgárok j. előlő gyűléséről írott — úgy mond — „hazafias, lelkesítő közlemény“ fölött.

Hát jól esne nekem ez az elismerés, mivel a cikket én irtam, ha a szoboszlói táborból küldött levél tényleg egyezne is azzal az eljárással, melyet a nánási kerület polgárságának a jelölésénél olyannyira dícsérendőnek tartottam s jeleztem. A nánási kerület függetlenségi polgárainak jelölő bizottságában ugyanis a zászlónk biztos diadalra juttatása érdekében minden diszharmonia nélkül egyesítették erejüket a polgárok. A megnyilvánuló közhangulat előtt megajlottak azok is, akik esetleg más érdemes névvel óhajtottak belemenni a választási küzdelembe és így egyhangulag jelöltetett a nagynevű író, Ráosi Viktor, a nánási függetlenségi kerület képviselőjéül. Ezen egyértelmű eljárást állítottam én követendő példaként a többi kerületek választói elé, de hogy falra hányt borsó volt a cikkely, éppen a szoboszlói táborból intézett levél bizonyítja, mely — elismerését ejezvén ki a közlemény fölött — egyidejűleg alkalmat ragad arra, hogy a szoboszlói kerület két jelöltjét, a kerület és a jelöltek közötti viszonyt megvilágítsa, de ellentétesen a mi szerdai cikkünkben kifejezett szellemmel, melyben az is ki volt fejezve, hogy egy párton levők közül a kisebbség hajoljon meg a többség óhaja előtt és az együttartással vezessék a biztosabb diadalra a függetlenségi lobogót.

Ezt az egybeolvadást azonban hírlapi torzalkodások nem szülik meg. Megengedem, hogy a szoboszlói kerület választóinak egy része kifogásokkal tartózkodik a jelenlegi képviselő, a Polónyi Géza személyétől, de viszont az is igaz, hogy, daczára a Kovács Gyula jelölésének és nagyon tisztelt szemé-

lyének Polónyinak ma is megvannak még a zászlóhordozói és követői.

Nem vagyok abban a hejzetben, hogy megítélhessem, melyik lobogó alatt csoportosul a többség, melyik jelölt kedvesebb, becsesebb a szoboszlói kerület függetlenségi polgárainak, de azt tudom, hogy ezidőszerint mindketten Kossuth pártiaknak vallják magukat, hogy Polónyi pártunkba lépését Kossuth Ferencz, pártunk országos elnöke, tudomásul vette, sőt e megváltozott körülmények között a kerületi választás lefolyásának bármely irányban való befolyásolásától magát — tudvalevőleg — visszahuzta, egyenest a választó kerületbeli független polgárság józan belátására, elhatározására és megítélésére bízván, kit tartanak érdemesebbnek a kerületi képviselőségre a két jelölt közül. O megbizik a szoboszlói kerület független polgárainak az ítélő képességében, képesek dönteni a fölött, hogy a két jelölt közül ki az érdemesebb zászlóhordozója nagy elveinknek. Én is megbízom ezen ítélő képességben és mivel tapasztalatom az, hogy az ilyenfajta provokáló természetű levelek éppen nem az együttartást segítik elő, de még inkább növelik az áldatlan széthuzást, mivel hírlapi választ és gyűlölködést provokálnak a testvérek között, tehát én ezen levelüknek a hírlapi közlését mellőzöm, mint a hogy mellőzném a másik oldalról érkezett tábori leveleket is.

Ifjabb Móricz Pál

a „Debreczen“ felelős szerkesztője.

Levél a székelyföldről.

(Árvizek, kopott élet, oláh templomok, székelyturó, banya munkások.)

Vettük az alábbi sorokat:

Erdővidéken jártam a minap. Ez magában véve nem jelent sokat. De amint láttam, érdemes jobbaink figyeimre.

Amint az alsó-rákosi hegyek közé berobogott gyors iramlással a vonat, már elszomorodtam. Fölöttébb komor hangulat szállt rám. Elborult a szívem, mert a sze-

ből de egymásba szerelmesíti előbb Hatvanit és a polgármester leányát, Klárikát:

Hol asszony van, nincsen az ördög se távol, így vélekedik az ördög, meg aztán:

Börtönből Hatvanit rá kiszabadítja, Régi helyett lábát új láncz hadd szorítsa.

A polgármester, a magisztrátus Hatvanit halálra ítélik, amikor megsugják az előbbinek, hogy Hatvani menekül és hazasiet. Otthon Hatvani a hűtlen diák összeroncsolt tetemét találja. Ott a gyűrű is, a melynek hatalmával ráparancsol a szellemekre, hogy a dulás nyomait helyrehozzák, Gabort nővére, Veronka mellé temessék, ő pedig nőül veszi Klárikát. Asmódi ezután sem nyugszik, Mikor nem sikerül Hatvanit a pokol számára megnyernie, szolgálzatát a Veronka alakjába bujtatja és kísérteti jár az ifjú házsnak a fekhelyéhez. Itt megtörik Asmódi hatalma, mert:

Hol két szív szerelme nem épült homokra, Gonosz fufangjával nem mehet ott sokra!

Klárka elmondja az éjjeli kísértés történetét édesanyjának, most már az az anyós is gyöttri a szegény férjet. Végre Asmódit hívja Hatvani, fődöznél fel előtte, micsoda

szélyes Olt korlátlanul száguldott — medrétől kitörve — buzán, törökbuzán, szénán és minden áldáson keresztül, mit Isten megmutatott a szegény székely gazdának.

Itt tövéből kiásott fűz ágai lógingáztak a vízben, ott bedült szikla-darabokon robogott az ár. Ugy látszott, mintha több medre lenne az Oltnak. Még az utat is elállta itt-ott.

Minő pusztulás! Ár alatt minden, minden. Kétségbeesett arcu emberek állnak a parton. Mérlegelik, ha vajjon meglehetően valamit menteni. Olyik sir, másik jajveszékel.

— Istenem, Istenem mi lesz velünk! Ugy látszik, mintha egy tenger lenne az egész vidék.

— Szegény székely nép! — mondta egy utas a szomszédomban. Mennyi csapás éri, csuda, hogy éli.

Már több hét óta esik. Amit megmunkált, amit meg nem munkált, mind mind elvitte a víz. A hegyoldalakon mély omlások jelzik a pusztítást. Ahol víz nem érte, a szél kavarta össze és döntötte le a termést. Nem áll fel föbbé, nem lesz szemé annak. A barmoknak sem lesz tápláléka, elvitte a víz a szénát is.

Fennebb a hegyeken omló zápor árja gyűl. A Kormos, a Barothvize kétszer is megárad, kétszer is lefut egy nap az Oltba. Csoda hogy a vasut még járhat. A kár irtóztató. Csak Nagy-Baczonban 80 ezer koronára becsültek. Hát Bibarezafalván, Barothon stb. mennyi a kár. Hozzá se tudok egykönnyen vetni. Gondolom lehet 200 ezer korona. Egyebütt még jobb . . .

És erről a hatalom, a kormányzat legföbblebb csak tudomást vesz. Leír az adóból . . . De hát egy évig mi lesz a szegény néppel!

Eddig azt hittem Erdővidékről, hogy gazdagabb más vidéknél. Hogy népe módosabb . . . Csalódtam. Külszín volt.

Sűrűn láttam kopott házakat. A szép fehér meszelést lemosta a csapós eső. Átfeketellik alóla a tapasz. A házfedele rongyos. Beesik rajta az eső. A cserép közé deszkadarabok vannak dugdosva. Az ablak néhol papírral van beragasztva. A kerítés

szellem kísérti őt éjjelente a Veronka képeben? Az ördög azonban vérrel aláírott szerződést követel, ám Hatvani így felel:

Karesu i betücske hatvan egy csomóban, Hatvanit ad épen teljes nevemet. Titkos az írásnak Abrakadabraja, Nevem ily titkosan írom hát alája!

Asmódi már azt hiszi, hogy a részére engedélyezett hét év végén már hatalmába keritheti Hatvanit. Elmondja neki, hogyan törheti meg a varázst, éjjeli órán a temetőben, mire Asmódi követeli a szerződés beváltását:

Ide az írással, mert meghalsz legottan! Hatvani atnyujtja szó nélkül, nyugodtan!

Csak hogy mégis rászédte az ördögöt Hatvani, mert nem 60, csupán 59 i betüt irt a szerződés alá! A hét év lejárt, Salamon király visszaparancsolja Asmódit és hadait egy szűk nyaku korszóba, ezt pedig elsüllyeszti a tenger mélyébe. Csak a gyűrű szolgálai maradtak itt:

Rajuk a nagyerdő bokrait lépé el, Hol a varázsgyűrű lomb fedi s csalit. Bűbájszövő kedves tündéreké lettek S széppel jóval áldják, kiket megszerettek.

Hatvani boldogan éldegél tovább, köl-

De ha kifog rajtad, hét hónap leteltén Hajt szűk börtönödbe üldöző karom . . .

Mikor Hatvani megtörte Hermes csodakönyvének varázsát, Asmódiék „szörös kulacs alján, a Tisza mélyében“ tengődtek. De most —

. . . mind oda röppenek, Ahol kettős tornya látszik Debreczennek . . .

Hatvani három teljesíthetlen földadatot ad föl a szellemeknek, Asmódinak pedig lenyirja körmeit és ezáltal teljesen a hatalmába keríti. Hatvani pedig megkezdí a jó debreczeniekkel való tréfálódzásait. Lefolyik szeméink előtt az adomakörből ismeretes lakoma, majd a varázsgyűrűt ujára öltő diák története, akit azonban szettepnek a szellemek, mert nem képes nekik parancsolni. Ez a diák volt Hatvani sirbaszált első szerelmének fiúve. Asmódi őt nyerte meg Hatvani megrontására és ő árulta volt el a magisztrátusnak, mikor megy ki az utcára Hatvani varázsgyűrű nélkül. A jó debreczeniek már megunták a Hatvani bosszantásait, ezenkívül boszorkánymesternek tartották és alkalmas pillanatban el is fogatták. Asmódi nem akarja Hatvani vesztét. Az a cselje, hogy Hatvani aláírja az ördöggel kötendő szerződést. Ki fogja szabadítani a börtön-

kidült. Bántó rendetlenség jelei mindenfelé. Sok házból már nincs is lakó. Vajjon hová lett? Bizonyosan belekerült a statisztikába.

Pedig ez a nép szorgalmas. Szükség esetén asszony is vállalkozik a kocsis szerepére. Épen ezen utam alkalmával is láttam. Oly ügyesen ült a bakon, mint egy kitanult kocsis. Biztosan és nyilsebesen került el az előtte ögyelgőket. Ha kell, megfogja az ekeszarvát, kaszál, szekeret rak.

Azt mondják róla, hogy rossz, nem szereti a dolgot. Oh, dehogy; elnyomta a csapás . . .

Avagy képzelhető-e másképp, hogy mindenéből kifogyjon egy nép, mely a vitézség, lángoló hazaszeretet és vallásosság erényeitől tudóskölvé futott meg ezerévet, beigtatván a történelem lapjaira páratlanul fényes multját?

Képzelhető-e, hogy rászakadjon a telő, kerítésének rongyaival játszik a szél, hajlékát üresen hagyva járjon vesző reménység-gel és idegen hon, idegen pénz és sovány kenyere után?

Aki tudja, magyarázza meg.

Ezelőtt jó módu emberek panasztolták, hogy sokszor hetekig alig van házuknál egy krajczár . . .

Nehéz élet sulyos gondja nyomja a székelyt. De csak a székelyt. Körülötte más nép megél, gyarapodik.

Az oláh pl. gyarapodik és bevonul lassan, észrevétlenül az erősnek látszó székelység közé. Nagy-Barczonban nem ütköznek meg rajta, hogy új oláh-templomot épített Moczan Tódor u. n. turógyáros, ki ezelőtt 15-20 évvel az akkor virágzó juhtenyésztés hazájába telepedvén, általunk reklamirozott, megvett „székelyturójának“ halomra gyűjtött jövedelméből első gazdává emelkedett. Ma 200 hold földbirtok és 1000 hold erdő van tulajdonában és egyedül tudja biztosítani, hogy a templomnak hívője legyen és Agostonfalváról bejárjon oda az oláh pap.

Köpeczen bádofedelüvé ujult az igénytelen fátplom. Szárazajtan és környéken nem mutat csökkenést az oláhság. S ha itt-ott betelepült oláheredetű emberek elfeledték anyanyelvüket, csodálatos módon most neki kezdenek tanulni azt.

tönk pedig ezzel a mondával fejezi be a művét:

Hát Asmódi járt-e a földön azóta!
Vagy Uristen! itt fönn jár most is talán?
Biztosat felőle nem mondhat a nóta,
De ok félni tőle sok van igazán.
Sok boros palaczknak nyílik most a zára.
Sok szellem szabadul Asmódi hasznára.
Itt kell neki járni, nem egy jel mutatja,
Bűnök fertőjébe sülyedt a világ,
Az új rendnek is csak ő lehet az atyja,
Melyen kaczag, ujjong a paráznság!
Jó lesz hát vigyázni, hogy be ne kopogjon,
Nincs köztünk Hatvani, hogy rajta kifogjon!

Igaz, hogy néhány strófával előbb költönk „Dorottya“ költőjét dicséri, a mely mű szintén a paráznság kifejezője, néhány részlete a műnek kissé terjengős, van továbbá még több Hatvani-adoma is, amelyeket a tréfás elem szaporítása végett a mesébe lehetett volna szőni. Nehány, bár nem sok helyen ama bizonyos modern magyarság példáival találkozunk (p. o. a föntebbi idézetben az „ok félni tőle“), de ezek a hiányosságok elenyésznek a kedves naivságu, ép, egészséges poézist lehellő, derék munka egésze mellett, a mely munka új babérokat fűz a jeles költő koszorujába.

(gr.)

Egy ev. ref. lelkész beszélte nekem, hogy az olaszteleki oláhpap Oláhországból hozatott tejet használt, hogy a székelyturó jóhírneve alatt liferálja el, míg a homoródi járási főszolgabíró kihágásért meg nem büntette. Ki tudja, máshol hogy gyarapodnak, míg mi pusztulunk, veszünk . . .

Van Erdővidéknek is sok sok sebe. Észre sem veszik, akik ott élnek.

A leszegényedett népnek még csak egy biztosítóka van: a köpeczi szénbánya. Ez ad munkát télen nyáron pár száz embernek. A munkaidő úgy van beosztva, hogy egy-két pántlika földeskejét is megdolgozhatja mellette a munkás.

Ez se nyújt azonban olyan keresetet, mint máskor. Azt mondják, a szene nem versenyképes. Hiába olcsóbb 25-30%-al mint a más, üzemét nem fokozhatja . . .

Ezt is az Erdővidéki székely érzi. — 15-20 éves bányamunkások is alig keresnek naponként 12 órai munkaidő alatt 90 krajczárt. Pedig ezek az emberek minden perczen az életükkel játszanak. És olykor még vasárnap is kalakáznak.

Éppen most hallottam, hogy a felügyelő vasárnapra kaszálni hívta a bányamunkásokat — kalakába, az az ingyen.

Nekem az jutott eszembe, hogy ezek a szegény emberek mindennap az életükkel játszanak és még vasárnap se mehetnek a templomba.

De nem folytatom tovább. Csak keserűséget fokoznám anélkül talán, hogy az illetékes körök rokonszenvét megnyerhetném a bajok orvoslásához.

Mégis azon reményemnek adok kifejezést, hogy feltámad figyelme végre Erdővidék fiainak is s a jó ügyért, jó hazafiakhoz méltóan, munkához kezdenek.

Máthé József.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap, az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: Nagytemplomban: Dicsőfy József lelkész. Kistemplomban: Kovács Zsigmond s. lelk. Újtemplomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész. Ispótytemplomban: Biró János segéd lelkész.

Az ág. hitv. evang templomban Smid István segédlelkész tart istentiszteletet.

Presbyteri gyűlés.

A debreczeni ev. ref. egyház 1901. évi július hó 14-én — Vasárnap — délelőtt 10 órakor a főiskola kis tanácsteremben Presbyteri gyűlés tart, Némethy Lajos lelkészelnök elnököl. Táragsorozat: 1. Jelentés arról, hogy a f. évi június 30-án tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve július hó 4-én hitelesített. 2. A f. évi július 2-án tartott igazgató-tanácsi ülés jegyzőkönyve két főgymnasiumi tanár választása és meghívása tárgyában. 3. A gazd. bizottság 860. számú végzése az 1900. évi pénztári számadás megvizsgálása és felülvizsgálata tárgyában. 4. A gazd. bizottság f. évi 856. számú végzése a pénztár biztosítása tárgyában. 5. Nagyt. esperes ur f. évi 491. számú körlevele egyházkerületi egyház tanácsbíróra és egyházkerületi egyházi aljegyzőre szavazás tárgyában. 6. Nagyt. esperes ur f. évi 452. sz. levele az egyházkerület f. évi 32. számú határozatának közlése és a számadásnak aug. 1. előtt teljes befejezési tárgyában. 7. Nt. esperes ur f. évi 479. sz. levele az egyházmegyei jegyzőkönyvek megküldése tárgyában. 8. Ngt. esperes ur f. é. 473. sz. leve-

le a közalapi járulékok öt évre megváltása tárgyában f. évi 266. sz. kelt egyházkerületi határozat tárgyában. 9. Zalányi János tanár válasza a főgymnasiumi matematikai fizikai tanszék elfogadása tárgyában. 10. A gazd. bizottság f. évi 741. sz. alatt kelt végzése az ispotályi telep tulajdonjogának telekkönyvi rendezése és a lelkészlak s templom fenntartása tárgyában. 11. Az ispotályi orvos tiszteletdíjának emelése tárgyában a gazd. bizottság f. évi 742. számú végzése. 12. A f. évi 270. sz. végzéssel felkért küldöttség jelentése az adóügyi és közalapi felszólamlások elintézéséről. 13. A gazd. bizottság f. évi 550. számú végzése Barcza Barna tanító azon kérvénye tárgyában, hogy lakásában berakott takaréktűzhely vaskonyhával cseréltessék ki. 14. A gazd. bizottság f. évi 579. sz. végzése a végrehajtó személyzet jutaléka tárgyában. 15. Küldöttségi jelentés az elemi iskolai felügyelő hatáskörének megállapítása tárgyában. 16. Iskolaszék 873/901. sz. végzése Kiss A. elnök helyettesítése tárgyában. 17. Iskolaszék 793/901. sz. végzése tanítótestületi elnök választásáról. 18. Nt. Könyves Tóth Kálmán lelkész szabadság iránti jelentése. 19. A debr. ev. ref. Collégium gazdasági tanácsának f. évi 545. sz. végzése. 20. Gazdasági bizottság 792/1901. sz. végzése pénztárvizsgálatról. 21. Ugyancsak 798/901. sz. végzése a Piacz-utcai lelkészlak bolthelyiségének két portale építése tárgyában.

Tóth András legújabb szobra.

A mi jeles szobrászművészünk Tóth András mester, ki legutóbb a nagyszalontai Kossuth-szobrával aratott országos előmerést, most újabb művészi alkotást fejezett be, Aradváros megrendelésére készített egy gyönyörű, hatalmas mellszobrot, amely Aradváros és Aradmegye néhai nagyemlékü és nagyérdemű volt főorvosát, a tudós és nemes ember-barát dr. Darányi János főorvost örökíti meg. Tóth András levél útján értesítette Salacz Gyula aradi polgármestert, hogy a város által megrendelt nagyobb szabású szoborműével már elkészült és kérte Arad várost, hogy a szobor megbíralására bizottságot küldjenek Debreczenbe. Mint Aradról értesülünk e kiküldés megtörtént. Robitschek Ágoston, Kabdebo János dr. és Vass Sándor szoborbizottsági tagok küldettek ki Debreczenbe a szobor megbíralására.

Felköszöntés a toronygomb mellől.

Örömmel ünnepeltek az arad-hegyaljai, gyoroki református hívek. Az egyház új tornyot épített az Ur háza mellé, a mely így teljesen kiépült. Az avatási ünnepnek érdekes része volt, hogy midőn a toronygombot Ladányi Sándor ácsmunkás a rendeltetési helyére helyezte, ezután Veress Károly nagyszalontai lakos, építési vállalkozó, ki a tervet is készítette, odafenn a magasban több ízben poharat emelt; először a hazát éltette, majd a királyt, József kir. herceget, Kiss Áront, a tiszántúli ev. ref. kerület püspökét s főgondnokát Dégenfeld József grófot, Széll Kálmánt, a nagyszalontai egyházmegye esperesét, Gyorok lakosságát, előjáróságát, Hunyady László ev. ref. lelkészt és családját, ivott az összetartásért és sok másért s éltette a templom-építő iparosokat. Az építkezést Veress Károly és Borbély János nagyszalontai építők

vezették. Előbbi a templom számára villámháritót ajándékozott. — Az egyház, a nap öröme megvendégelte a derék munkásokat Gellné Ferencz gondnok házában, hol délután a lelkész s több presbyter felkeresték őket s pohárköszöntükben éltette.

Egy debreczeni nagykereskedő balesete.

Őszinte részvétellel értesülünk egy debreczeni érdemes nagy kereskedő és polgártársunk balesetéről. Kovács Gyula nagy vaskereskedőt érte eme részvételtől baleset. Kovács Gyula vaskereskedő minden nap kis egyfogatu kocsiján szokott kihajtani Postakerti villájába. Tegnap délután lova megbokrosodott egy előttük vontatott cséplőgéptől és neki ragadta a kocsit egy bakterfának és Kovács a nagy lökődés következtében a ló fején keresztül a földre zuhant. Nagy nehezen fel tudott ugyan állni, de rögtön szédülés fogta el és csak a gyorsan előhívott fiakkal lehetett hazaszállítani. Első segélyben Szotyori Nagy Károly orvos részesítette. Nemsokára megérkezett a háziorvos Dr. Kerekes is és a két orvos kijelentette, hogy életveszélyes sérülés nem történt, de a megütődött részek nagy érzékenysége miatt nem tudták pontosabban megvizsgálni, hogy a vállperc vagy valamelyik borda nem tört-e el? Az elszabadult lovat a Piaczra fogták el.

Miniszter és bírák.

A lapok most egy veszprémi bíró esetével foglalkoznak, a kité az igazságügyi miniszter illetékes fegyelmi hatósága megkerülésével megalázóan megdorgált s így bírói méltóságában valóban hallatlanul megsértett. A veszprémi bíró nem a hatalom előtt meghunyászkodó beamterek közül való s a miniszter eljárása ellen a leghatározottabban tiltakozik s a méltatlan elbánás miatt a táblánál panaszt emelt, nagyon okosan. A magyar bírói kar, a páratlanul derék testület, függetlenségén és jogos önértetén kívül nem sokat nyer állásától. A helyett hat, hogy existenciáját is megerősíteni még függetlenségét is elvenni s önértetében is megsérteni: egy minisztertől is nagy merészség és impertinencia. — A veszprémi bíró esete nem egyedül áll. Sok magyar bíró érzi most a szégyenpirt az arcán a miniszter elbánása miatt. Hisszük, hogy a veszprémi bíróval együtt tiltakozni fognak az összes inzultált magyar bírók. Ebben a példátlan rosszul kormányzott országban az igazságszolgáltatás, a magyar bírói kar deréksége a mi egyetlen hitünk és paizsunk. Ezt a hitet akarja megrendíteni az igazságügyminiszter. Résen fogunk állani s nem engedjük, hogy a korlátoltság romboljon ott is, ahol építésre, erősítésre van legnagyobb szükség!

A legújabb debreczeni ügyvéd.

A debreczeni ügyvédi kar érdemes, kiváló fiatal erővel gyarapodott. Dr. Révi

(Hirsch) Nándor ügyvéd Budapestről Debreczenbe költözött át és a Piacz-utcai Tihanyi-házban nyitott irodát. Dr. Révi Nándor érdemes és tehetséges, önzetlen munkatársalapunknak is, mi így őt, mint barátot, mint munkatársat is örömmel üdvözljük körünkben.

A szegedi disznókirály a börtönben.

Ugy látszik nagyon rossz idő jár a disznókereskedőkre Szeged városában. Egy hét alatt három nagy disznókereskedő kért csődöt maga ellen. Ma ismét tönkrement kereskedőről értesít a szegedi újság. Klivényi Gyula, vagy a mint Szegeden nevezték a disznókirályt tegnap fizetése képtelenséget jejtett. Hitelezői, a kik mintegy 300,000 forintig vannak érdekelve, ma feljelentették Klivényit hamis bukás miatt, mire az ügyész letartóztatta.

A debreczeni munkásdalegylet fölhívása.

Vettük a következő felhívást: A Debreczeni Munkás Dalegylet f. évi aug. hó 15-20. napjain a kassai országos dalárünnepélyen mint versenyző tagegylet testületileg résztvesz s az egylet alapító és pártoló tagjainak kedvezményes utazást és elszállásolást nyújthat, úgy Kassán, mint az ezen alkalommal rendezendő kirándulásokon. Felhivatnak tehát mindazok az alapító és pártoló tagok, akik ez utazásban részt ohajtanak venni, hogy ebbeli szándekukat július hó 20-ig okvetlenül jelentsék be Horkay Lajos egyleti elnöknel (Ispotályi ref. fiúiskola) vagy az egylet csapó-utcai helyiségeben az eljárónál. A jelentkezés alkalmával az elszállásolás költségeire 4 (négy) korona előre befizetendő. Később történő jelentkezés csakis azon esetben vétetik figyelembe, ha a már beiratkozottak közül netalán **v i s s z a l é p u e** valaki utazási szándékától.

Lányi Géza Debreczenben.

Blaha Lujza kedvelt czimbalmosa Lányi Géza e hó 13-án és 14-én (szombat és vasárnap) este 8 órakor tartja meg 2 estére tervezett hangversenyét az Arany Bika szálloda II. udvarában. A kitünően szervezett 12 tagból álló, elsőrangú erővel rendelkező társulat igazgatója a XVI. és XVII. századbeli kurucz nóták hü bemutatása végett Horváth Róbert ur tárogató művészt a Vigszínház tagját és Fenyő Miksa hegedűművészt urat a Vigszínház tagját szerződtette. — Egy olyan magas művészi színvonalon álló társaság productióit fogjuk élvezhetni, a mely a legkényesebb művészi izlést is kielégíti. A társaság a modern magyar dalokon kívül Operettet és az Ocskay Brigadéros összes zene és énekszámait tárogató kísérettel fogja bemutatni.

Egy tanító család gyásza.

Részvétellel említettük meg Veress Gyula debreczeni református tanítónak mély családi gyászát. Hitvestársát temette el. A gyászoló férj a részvétet az alábbi sorokban köszöni meg: Mindazon ismerősök, kartársak, akik felejtethetetlen kedves nőm végtisztességételen megjeleneni szivesek voltak, a kik megjelenésükkel mérhetlen fájdalommat enyhítették, fogadják ezuton is hálás köszönetet. Debreczen, 1901. július 13. Veress Gyula ev. ref. tanító.

Arató gép bemutatás a Pallagon.

A debreczeni gazdasági egyesület ezen értesítést küldte be: F. hó 14-én, vasárnap d. u. a debreczeni m. kir. gazdasági tanin-

tézet Pallagi gazdaságában a m. kir. államasutak gyárában készült „Millennium“ markrakó arató gép és kéveköti arató gép működésben lesz bemutatva. Felhívjuk Debreczen város gazdaközönségének figyelmét ezen aratógép bemutatásra, ahol alkalmas lesz a gazdaközönségnek az első magyar gyártmányu aratógépeket munkában látni s hol minden a géppel való aratást illető kérdésben felvilágosítást kaphatnak. A bemutatás délután 3 órakor kezdődik és 5 órakor végződik. Felkérjük az egyesület tagjait s az összes gazdaközönséget, hogy ezen aratógép bemutatásra megjelenjen sziveskedjenek.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek: Köröskényi Antal — Bokros Irén Paula, Prösztl Lajos Miklós — Malicsky Anna Mária, Trux Kálmán — Szakoleczay Margit, Rác József — Szigeti Ágnes, Apriári János — Tóth Erzsébet, Papp József — Horváth Zsuzsanna, Szabó József — Fekete Anna, Geiszt Kálmán — Kondor Erzsébet. Összesen 8 pár. Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: Orosz Mária 4 hónapos csecsemő bélhurut, Angyal János Gyula 46 éves mézeskalácsos segéd tüdővész, Fekete Mihály 4 éves gyermek mocsárláz, Borsi Dániel 65 éves nyugalmazott póstatiszt szívszélhűdés, Süvöltős Piroska 2 hónapos csecsemő bélhurut, Vékony Lajos 1 hónapos csecsemő bélhurut, Gyönyörű Lajosné született Somogyi Juliánna 23 éves háztartásbeli tüdőgümőkór, Onoffri József 32 éves fodrász segéd hasi hagymáz, Huszti Mária 21 hónapos csecsemő tüdőhurut, Erdődi Katalin 1 hónapos csecsemő bélhurut, Kisfalusi József 9 napos csecsemő veleszületett gyengeség, Tamás Ilona 11 éves árvaházi növendék tüdőgümőkór, Czeiler Erzsébet 3 hónapos csecsemő görcsök, Varga Zsuzsanna 17 éves hajadon tüdővész, Lengyel Gábor 15 hónapos csecsemő bélhurut, Kovács Mária 1 hónapos csecsemő görcsök, Bajusz Ambrus 42 éves napszámos tüdő üszök, Korpai Isvánne született Bontó Antonia háztartásbeli rák, özvegy Gáthi Jánosné született Bartha Juliánna szegényházi ápolt aggkori végkimerülés, Hajza Eszter 26 éves varrónő tüdőgümőkór, Veres Gyuláné született Flezsár Irma 40 éves háztartásbeli szervi szívbaaj, Kovács Mária 1 hónapos csecsemő gyermekaszály, Tritner Antal 77 éves nyugalmazott postás és távirda altiszt idült veselob, Száva Ádám 9 hónapos csecsemő hörglob, Kiss Irén 4 hónapos csecsemő görcsök, Nagy Erzsébet 19 napos csecsemő görcsök, Ivány Gábor 2 hónapos csecsemő bélhurut, Szabó Mária 13 éves gyermek öngyilkosság: felakasztás, özvegy Faragó Ferenczné szül. Kövér Sára 59 éves napszámosnő tüdőgümőkór, Juhász Eszter 5 hónapos csecsemő bélhurut, Demjén Gábor 8 hónapos hökhurut és két halva születés. Összesen 34. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 47 születési esetet (köztük 26 fiú és 21 leány) jelentettek be, úgy a születési esetek 13-al multák felül a halálozási eseteket.

A Munkás Dalegylet hangversenye.

A debreczeni munkás dalegylet fejlődését örömmel tapasztaljuk. E fejlődés bizonyítéka az is, hogy a dalegylet f. hó 28-án nyári dalestélyt tart az Arany-Bika dísztermében. — A meghívók a napokban küldetnek szét. — Az estélyre már ez alkalommal felhívjuk olvasóink figyelmét.

A mókuska . . . nóta.

Ez a ledér szövegű, leha dallamu, minden jó-izléssel ellentétes nóta most a divatos nóta. A „mókuska” otromba és arczpirító nótája zendül felénk minden vonalon. Mulatóhelyeken, családi körben, az utcán dalogatják és szégyenkezve be kell ösmerni, hogy nem pirulás nélkül. Pedig hogy mennyire mételyző lehet egy otromba, erkölestelen nóta, arra igen jellemző esetet beszélt el lapunk egyik barátja. Családi körben tapasztalta, hogy az anya, az apa nagy öröme és helyeslése mellett, a „mókuska” nóta danájára és hitvány szövegére tanítgatta 4-5 éves korban levő kis leánygyermekét. A gyerekek eleinte sehogysem ment a fejébe sem a szöveg, sem a dana, e miatt a kis ártatlant le is szamarazta a „mamukája”. De midőn végre a mókuska nótát fenakadás nélkül dalolta a kis ártatlan, megörült a szép „sikernek” a család és örvendve buzditották a kicsit, hogy megírják majd a vidéken lakó nagyapának is, mi mindent tud a kicsi . . . Danolgtatja már a „mókuska” nótát is . . . Hogy a „mókuska” rugja meg az ilyen modern gyermek nevelést. Valóban kezd beteljesedni, hogy nincsenek ma már gyermekek.

A párisi gazdasági kiállítás tárgyainak bemutatása Debreczenben.

Tudvalevőleg a párisi világkiállításon Debreczen is részt vett mezőgazdasági gyűjtemények és tárgyak kiállításával. E nagyon érdekes és becses kiállítási tárgyak utóbb a budapesti országos mezőgazdasági kiállításra voltak kiállítva és általános előismerést keltettek. Most hogy berekesztődik a budapesti országos mezőgazdasági kiállítás, a földművelésügyi miniszter felkérte a városi hatóságot, hogy e becses gyűjteményt engedje át Debreczen város a budapesti mezőgazdasági muzeum részére. A városi tanács, nagyon helyesen, tagadólag válaszolt a miniszternek, mert az a célja, hogy e nagyértékű gyűjtemények alapját szolgáltatassák a lapunk által is többször szóvá tett városi muzeumnak és így haza hozzák a kiállítás tárgyait Debreczenbe. És ez alkalmat felhasználja a városi tanács arra, hogy az érdekes és ország világszerte feltűnést keltett debreczeni mezőgazdasági kiállítási tárgyakat itthon is bemutatják az érdeklődőknek. Hisszük, hogy sokakat érdekelni fog a tanulságos kiállítás, mint értesülünk a Simonffy-utcai bérház egyik helyiségében fogják bemutatni a legközelebbi debreczeni közönségnek.

Nagy Napoleon császár katonája.

E czim alatt megindított regényünknek folytatása, térszűke miatt lapunk hétfői számára marad.

A Bika szálloda átalakítása.

A Bikaszálloda átalakítására készített tervet a mérnökség, még mikor a honvédtisztikar étkező építését kérte a várostól, tehát 1897-ben, beadványoztak a szálloda bérleti a tanácshoz, hogy a Bika-szálloda éttermét bővítsék és korszerű mellékkeliségekkel ellássák. A városi mérnökség most elkészült ezzel a tervvel és a multat hibáztatja az elhibáztató építkezésért, azon rózsás reményben ringatódzva, hogy alapos átalaki-

tással, modern berendezéssel jó bérjvedelemhez juthatna a város, mert ezidőszent nincs modern szállodája. Ezért a tervszerint a szálloda még egy emeletet, tornót, liftet, üvegszerkezetű éttermet, modern lépcsőházat, megnagyobbított kávéházat, földalatti utakat, két nagyéttermet, társalgó szalont, hatvanhét vendégszobát, légfűtést, villamos-ságot és minden egyéb drága jót kapna, hogy valóságos gyönyörűség e terv fölött elmerengeni. De a rózsás reményeket és a nagygyönyört erősen fagypontra hűti a végső szó, a fizess; mert az előleges számítás szerint is ötszáznyolcvanezer koronába kerülne a városnak ez a nagyszabású átalakítás. Hm Szóalj meg hát rubintos polgárság kell-e lift? Hisz ugyanis csak te fizeted a pótdót, nem azok a reménybeli szállóvendégek, akik repülő hollandi módjára jövőn virágzásba hoznák majd ezt a pazar nagykozmát.

A honvédtisztikar táncvizsgálma.

A debreczeni 3. honvéd gyalogezred derék és népszerű tisztikara f. hó 20-án a nagyerdei Dobos pavillonban táncvizsgalmat rendez. A derék, közkedvelt tisztikar már szétküldötte a meghívókat. Nagy az érdeklődés e szép multság iránt, melynek a rendezői, a tiszturak, a meghívón arra kéri a hölgyeket, hogy egyszerű öltözetben jelenjenek meg. Így lesz igazán kedves ez a szép multság.

A fancieskai erdővágás fuvarozása.

A városi tanács délután tart rendkívüli ülést a városi, a fancieskai erdővágás termésének hazafuvarozására benyújtott ajánlatok fölött. Alighanem hoppon maradnak a debreczeni gazdák, a kik küldöttségileg ajánlkoztak a hazafuvarozásra.

A magyar nemes — „pürgermeister.”

Hogy a magyar közszellem még a hivatalos köreink által is, mily szomorú és kevésbé becsültetik és mellőztetik, erre jellemző példával szolgál az egyik dunántúli ujság következő cikke. Két soproni lakos a magyar állampolgárság elnyeréséért folyamodott és azt el is nyerték. Az új magyar állampolgárokat a soproni polgármester a következő ékes meghívással idézte meg az eskütelésre:

569 - 1901.

„Nachdem Ihre Aufnahme in den ungarischen Staatsverband vom k. ung. Ministerium des Innern angeordnet wurde, ordere ich Sie hiemit auf behufs Ablegung des Staatsbürgereides und Uebernahme Ihrer Documente in meinem Amte am 28. Juni B. M. 11. Uhr zu erscheinen.“

Gebhardt, Bürgermeister.

Ehez felesleges lenne már egyéb kommentárt is fűzni, mert ez eléggé bevilágít a soproni „pürgermeister” ur becses lelkébe. Szép forgalmuk lehet ilyenképpen azoknak az új magyar állampolgároknak a magyar nemzeti eszméről, mikor honosításuk első pillanatában már azt tapasztalják, hogy Magyarországon nem magyar a hivatalos nyelv, hanem a német. — De, hogy e labancz-lelkű polgármester ur torzfotografiája tökéletesebb legyen, — e l a r u l j u k a z t i s, hogy Gebhardt, József soproni „pürgermeister” magyar nemes, b o r b o l y a i Gebhardt . . . Miért fordul — a nemzet figyelme egyre az erdélyi szászok felé, hol a városok és községek nyolcztizedrésze német, miért a sátán konyháján akarnak egyszerre rendet csinálni! Sokkal nagyobb bűn, mikor Sopronban germanizál maga a „pürgermeister” a magyar nemes, abban a városban, hol már a magyarosodás odáig ju-

tott, hogy falai között a német szintársulatok tönkre mennek. A brassói, a nagyszabasi szászok bajjal tudunk egyhamar magyar embert faragni, de ott, hol a nemzeti fejlődés oly szép sikereket tud felmutatni, mint ép Sopronban, ott a pürgermeisterek ily levele a reakció előhírnöke, azé a reakcióé, mely az abszolutizmus idején labancz szellemét igyekszik visszatéríteni. Az ily pürgermeisterek körméregje lesz nagyobb gonddal ügyelni, mert ezek tintatartójából a két fejű sas iszik hűs cseppeket.

Debreczeni rövid hírek.

Géczy István, az ösmert népszinműíró Debreczenben tartózkodik. És itt műkedvelők felhívására előadást rendez. Előadják a „A mit az erdő mesél” czimű népszinművét, melyben maga Géczy is föllép. — **Nagy-Várad** Debreczennek e régi vetélytársa nem nyughat. Híre terjedt, hogy mozgalmat indítottak a debreczeni gazdasági tanfolyam Váradra helyezése iránt. Nagy-Várad, a Tiszák fészke tehát már Debreczennek ezen kis előnyétől sem nyughat. — **Az újföldön** lakik Dusa Jánosné. Összekuporgatott vagy harmincz koronát és e vanyonkáját rongyokba göngyölte az öreg és szobájában a fali kép rájája mögé rejtette. Nem bizonyult biztos rejtékhelynek. Az öreg asszonyka vagyonszáját ellopta onnét valami elvetemedett tolvaj. — **A harcyszerű** lögyakorlatokat e hónapban tartják meg a sárkúti tanyánál a helybeli katonai csapatok és pedig 15, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 29 és 31-én. E jelzet napokon reggel 7 órakor kezdődik a czéllövészet. **A belügyminiszter** a debreczeni légszeszgyár kibővítésére hozott közgyűlési határozatot jóvá hagyta.

Leo czirkusza.

A Széchényi utca végén épült deszka palotának megvan mindennap a maga ujdonsága, a mivel a közönséget magához vonzza. Ma este a csütörtökön hirdett 3 Manzoni fog fellépni először. Csütörtökről azért maradtak el, mert a legidősebb a próbán megsántult. Felhívjuk a közönség figyelmét erre a kitünő akrobata csoportra, valamint a társulat többi jó jagjaira.

Mi szükséges minden hölgynek?

Szép, tiszta üde arczbőr. Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon ismert és kedvelt Földes-féle **M a r g i t**-krém használata által érhető el. E törvényesen védett arczkenőcs sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és az arcz mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat kisimítja és az arcznak finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 koron. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban.

Nyilatkozat.

A Kristályviz igen tiszta, egészséges üdítő ital s használata a gyomorban egy kellemes megkönnyebbülés érzését hozza létre. Dr. Batizi Endre ny. megyei orvos, Bpest, VIII. Gólya-u. 37.

Nyilatkozat.

A szolyvai, luhi Erzsébet gyógyvizek különösen a gyomor, bél és vesebajoknál alkalmazatnak sikerrel. Dr. Kétly.
A szolyvai ásványvíz kitünő üdítő ital, a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

SZINHÁZ.

Hajsza a színházakért.

A Nagyvárad Naplóból vettük át ezen Debreczent is érintő és érdeklő cikket.

Többek között három nagy vidéki városban Aradon, Szegeden és Debreczenben járt le a színházak direkcióinak ideje s mind a három város új társulattal új színigazgatót akar. A negyedik állomás, Temesvár-Buda már visszazerezte a maga Kresányiját, Pozsonyban anarkia van. Kassán Szendrey az ur s ő szenvedte csak legközelőbb is Festetich urnak egy újabb okvetlenkedését. Kolozsvárt virágvasárnap óta Megyeri kísérletezik a Bölöny-regime elfeledtetésén, Nagyvárad pedig — mint többször megirtuk — olyan szerencsétlen helyzetben van, hogy színházpályázata olyankor nyílik meg, mikor az elsőrendű társulatok nem pályázhatnak s a min úgy lehetne segíteni, hogy Somogyi igazgatónak szerződése lejártával még egy évre kössünk szerződést s így egyszerre hirdessünk új pályázatot a többi nagy színházakkal.

Ergo Arad, Debreczen és Szeged színházai között folyik most a versengés.

Nem tudjuk, feltűnt-e másoknak is, hogy hogy még eddig nem tapasztalt hevesseggel folyik a hajsza a színházak után. Mindennap új és új direktorjelöltekről hallunk. Az ember oda van a csodálkozástól, hogy ni Magyarországon hány színházi szakember van. Hát ha a nagyközönség egészen ismerné a kulisszák titokzatos világát. Akkor azt is tudná, hogy igen sok direktor mögött csöndes kompánisták, pénzügyi vagy egyéb kötelemeket vállaló társ-direktorok állnak. Akkor csodálkoznék még igazán a direktorjelöltek légióján.

Sokat panaszkodunk mi is a vidéki színészet nyomoruságai miatt. Van is nyomoruság elég. De az már mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a legtöbb nagy vidéki színház jó üzlet. Üzletet mondtunk, de ne utódjék meg rajta senki. Csak lássuk tisztán a dolgokat. Épenséggel nem olyan nagy baj az, ha a színigazgató üzletember. Csak aztán jó üzletember legyen! A jó üzletember soha feledkezik meg a közönségről. Nem is csapja be soha. Mert jól tudja, hogy a közönség gráciájából él.

A jó üzlet-ember tehát ép úgy, ép olyan lelkiismeretesen szállít a közönségnek pompás műsort, kifogástalan társulatot, művészi előadást, mint a jó rövidáru-kereskedő kiváló gyártmányú cipőt, divatos és tartós keztyűt és kalapot stb. Nem kell hát az üzlet szótól félni. Sokszor becsületesebb szó ez művészi vonatkozásban is a missziónál például, mely gyakorta csak szánalmunkra, felgerjedéseinkre utazik, de ellenszolgáltatást a pénzünkért alig ad.

A növekvő hajsza a nagy vidéki színházak után alkalmat ad nekünk, hogy gondolkodni próbáljunk valamint azon, hogy nem volna-e jobb, ha a nagy vidéki színházakat a mostani ellenőrzés mellett egyszerűen pályázat útján bérbeadnók? ... A nagy városok színházi közönsége egyre s rohamosan nő. A színházakért folyó lázas verseny azt mutatja, hogy a színház most sem épen rossz üzlet. Soha ki nem elégitett kulturális és egyéb álmainkat nem helyesebb volna felcserélni egy kis bérletpénzzel s a mostaniaknál mindenesetre magasabb nivóju színházi élvezetekkel? Mert az a színigazgató, akinek a kezét kicsinyes, jól ismert befolyások nem kötik, de a nagyobb rezsit rászoritja arra, hogy magának meghódítsa a közönséget, nem megbízhatóbb a színigazgatók mostani százfelől ránczigált típusánál?

Bizony, jó lesz ezen már gondolkodni.

Előbb-utóbb — Magyarországon harmincz évi késéssel jönnek rá kipróbált igazságokra — ugys átterünk erre a rendszerre. Nyugati országokban ez a legtermészetesebb állapot már. S ha valaki ami speciális nemzetiségi viszonyainkra hivatkozással felel, hát a válaszuk, hogy a bérletrendszert csak a nagy vidéki városokban kellene előbb meghonosítani. Meg aztán az új rendszer épenséggel nem zárja ki a nemzetiségi akciót sem.

A színházakért folyó hajsza — ismételjük — fontoltassa meg e dolgokat velünk.

IRODALOM.

(A magyar nép kesergőjéből.)

Én vetem a buzát,
Mégis más aratja,
Tulipántos ládám
Nyitja, nyitogatja.

Két pejko lovamat
Kifogja a hámból,
Még a betevőt is
Kiveszi a számból.

Alszik Kossuth Lajos,
Alszanak honvédi,
Mikor kelnek már fel
A magyart megvédeni?!

Pósa Lajos.

Nyilttér.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény április hó 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altes i bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egyszerű fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő.

Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Női kalap készítésben, ügyes eladásban jártas leány alkalmazást nyer Rózsa Lajos női divat-üzletében Debreczen, kistemplom bazár.

Kétezer holdas erdős vadászterületet keresek, esetleg albérletbe is, aug. 1-re, lehetőleg vasúthoz közel. Czim: Kientzl. Sámson, Tamási.

Ebesi ártézi víz a legjobb legégszegesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-u. 7. sz.

Vetőgép 13 soros, használt, majdnem új, igen olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszer-tárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

LEO sport-lovardája.

Ma szombaton, jul. hó 13-án, este 1/2 9 órakor

Első nagy

Sport-Előadás

új műsorral.

Eddigi betegsége folytán ma lép fel először **THE 3 MANZONI** világhírű acrobata csoport a berlini Wintergartenből, kettős Szaltemortalejaival. **Keleti Géza** idomított szamarával, rendkívül kacagató. Közkívánatra **A repülő kalapok** **Stefánia k. a.** a jelenkor legkitünőbb lovarnője. A **10 éves Rezső** csoda lovar, mint jockey. **Mr. William Strowles** angol amerikai jockey. **Steidler** beszélő mozgó bábjával. **Miss Clair Laforte** világhírű erőművész. Záradékol itt először **Az ördög lakomája**, mulatságos némajáték. Előadja a társulat több tagja.

Előadásaimat a **39. gy. ezred zenekara** kíséri.

Helyárak: Számozott zártszék I. és II. sor 2 kor. I. hely 3. és 4-ik sor 1.40. II. hely 5-6, sor 80 f. III. hely 7. és 8-ik sor 60 fillér. Karzati állóhely 30 f. Deakok, katonák örmesterig s gyermekek zártszékre I k. 20 f. I. helyen 1 k. 3 és 4. sor 60 f. 7-8. sor 40 f.

Az előadás kezdete pont 8 1/2 órakor. Pénztárnyitás d. u. 4 órától az előadás be-zártaig.

Előadás alatt tiszta magyar bohócok és a bolondos Augustok fogják a n. é. közönséget szórakoztatni.

Jegyek előre válthatók Schvarcz Dániel dohánytöszdésjében, (Bika szálloda) reggeli 10 órától délután 6-ig.

Holnap vasárnap két nagy előadás.

Becsés pártfogásért esedezik

LEO.

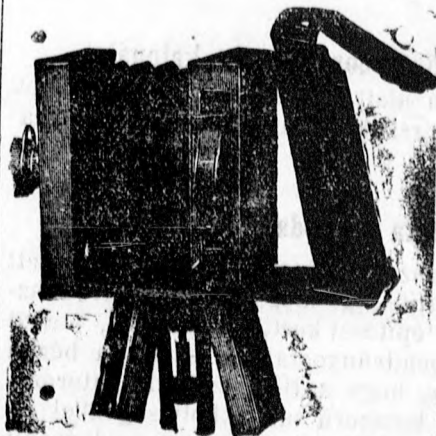
igazgató.

TENKE

BIHARMEGYE.

Vasuti állomás.

Legolcsóbb és leghatásosabb **vasas fürdők egyike**, a nőbetegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. Prospectust készséggel küld a fürdőigazgatóság.

Fényképészek és Amateürök

részére

Legfin. száraz lemez

„Elite”

1 dtz 6/9 —.45 k

1 „ 9/12 —.90 „

1 „ 12/16 1.35 „

1 csomag lev. lap 30 k

1 iv Celloidinpapír 55 „

Minden gyári árban kapható:

„ELITE” fényjarda és fényképészeti cikkek raktára
Debreczen, Piacz-utca 81. sz.

Sok pénzt

1000 koronáig havonta

kereshetnek (esetleg mellékkeresetként) szolid, becsületes uton bármily társadalmi állásu emberek

Bővebb értesítést ad „Reell 149“ sz. alatt a hirdetési iroda **E. Kristoffik Insbruck Postfach 36.**

Szénássy, Hoffmann és Társa

párisi és lyoni selyemgyári raktára

Budapest. IV., Bécsi-utca 4 sz.

Tiszta selyem, sima liberty, minden színben mtrje 90 kr. Lyoni foulard és nyomtatott pongis 65 krtól feljebb. Tiszta selyem nyomtatott liberty 1.10 krtól feljebb. Louisine, popeline-soleil egész ruhákra minden színben. Louisine-chiné, gaze-chiné és soyeuse-chiné a legújabb kivitelben bluzok és egész ruhákra.

Minták vidékre kívánatra pontosan küldetnek.

Jencs-féle

Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer széplő, pattanások, májfoltok, bőrtka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendszeresen használva, a ránczos arcbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arcbőr fényességét. **Ára 1 korona.**

A hozzávaló **Narancsvirág Poudre** doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János“ gyógyszer-tárában

Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor“ gyógyszer-tára

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Több száz kiváló orvos ajánlja :

KRISTÁLY

ÁSVANYVIZ

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Dr. G. Schmidt

fülorvos és hisztiorvos féle

Fülolaj

csak a
veszélyes
üléstől a
gyorsan és
gyógyít
időszakos
süketseget,
fülfajást,
fülzugást,
és nagyothallást
meg idői esetekben is.
Egyedül kapható üvege 2fr

Dr. Rothschnek V. Emil
gyógyszertára az „Arany
egyszaruhoz“ Debreczenben

Háziaszszonynak segítségül

ajánlkozik egy tevékeny, minden konyha és más háztartási dolgokban jártas 30 éves, egyedül álló kisasszony, ki németül is beszél, fizetést nem kér, csupán jó bánásmódra, barátságos otthonra reflectál.

A legjobb ajánlatokkal rendelkezik. Megkeresések e lap kiadóhivatalához **L. B.** alatt intézendők.

Önkéntes árverés.

Néh. Dobray István és neje Kovács Zsuzsánna hagyatékához tartozó Csapó-utcai 5 sz. ház a **f. é. jul. 13-ik napján d. u. 3 órakor** a debr. kir. tvszék árverési termében önkéntes bírói árverésen eladni fog.

Az árverési feltételek **Dr. Nagy Lajos** végrendeleti végrehajtónál [Egyháztér 15 sz. a] megtekinthetők.

Bor-árjegyzék

Szabó Kálmán és Testvérei

Szent-Anna puszta homoki szőlőtelepén termelt

természetes ó-borokról

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 „
Veres asztali 98-ról	80 „
Nagy burgundi siller	80 „

Palaczkokért 16 fillér letét.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai cégénél

Debreczen, Tisza palota

valamint

Geréby Fülöp utódai,	Fritsch Károly,
Bán László,	Parti Ferencz,
Czeplédy és Polgár,	Tóth Kálmán,
Félegyházi János,	Váray József

fűszerkereskedő uraknál.

Gyomorbajban szenvedőknek!

Mindazoknak, kik meghűlés, vagy a gyomor túlterheléséből, hiányos, nehezen emésztető, nagyon meleg vagy nagyon hideg ételek élvezésétől, esetleg rendetlen életmód által gyomorbajt, mint

gyomorkatarrhust, gyomorgörcsöt,

gyomorfájdalmakat, nehéz emésztést, vagy elnyálkásodást

kaptak, itt ajánlunk egy jó háziszert, melynek bámulatos jóhatása már évek óta kipróbálva van. Ez az ugnevezett

Hubert Ulrich-féle gyógyfűbor.

Ezen gyógybor kiváló gyógyhatásának bizonyult gyökerekből és jóborból készül. erősíti és élénkíti az emésztőszervezetét az embernek. E gyógybor megszünteti az emésztési zavarokat és elősegíti a vér egészséges ujjaképződését.

E gyógybor alkalmas időben használva, már csirájában elfojtja a gyomorbajt. Ez okból nem szabadna késni ennek használatával. A fejfájás, felbűffogés, felfuvodás, gyomorégés, rosszullét, hányás, melyek az idült gyomorbajosoknál a leghevesebben fellépnek, gyakran már az első ivás után eltűnnek.

Székrekedések és ennek kellemetlen következményei, mint szorongás, kolikafájdalmak, szivdobogás, álmatlanság, valamint májvérzések, a lépdaganatok és aranyér fájdalmak, e gyógybor által megszüntetnek. Az emésztetlenséget megszünteti és eltávolítja a gyomorból az alkalmatlan anyagokat.

Sovány, halvány arc, vérszegénység, gyengeség rendes következményei a rossz emésztésnek, továbbá a hiányos vérképződés és beteges állapot a májban. Étvágytalanságnál kapcsolatban ideges lehangoltság és kedvetlenséggel, valamint a gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák miatt sokan tönkrementek már. — A gyógybor a már elgyengült életerőnek új tápot ad. E szer fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálást, élénkíti az anyagcserét és vérképződést, az izgatott idegeket megnyugtatja és új életkedvet ad. — Számos elismerő és köszönő irat bizonyítja ezt.

A gyógyfűbor üvegekben kapható 1 frt 50 krért a debreczeni gyógyszer-tárakban. Kapható továbbá: Bagamér, N.-Léta, Derecske Vámos-Pércs, Hosszu-Pályi, Konyár, Sámson, Szoboszló, Kaba, Földes, Nádudvar. B.-Ujváros, H.-Böszörmény, Hadház, Balkány, Érmihályfalva, Székelyhid, Diószeg, P.-Ladány, Egyek, Csege, T.-Polgár, H.-Nánás, Ujfehértó, H.-Dorog, B.-Szt.-Mihály, Bököny, Ny.-Adony, Ábrány, Pocsaj, Kis-Marja, B.-Ujfalu, B.-Torda, N.-Rábé, N.-Bajom, Karczag, Nyiregyháza, N.-Kálló, Kálló-Sergén, Mária-Pócs, Nyir. Bátor, Ny.-Bogád, N.-Écsed, Szaniszló, N.-Károly, Tasnád, Csány, Margitta, Szalárd, Bihar. Csatár, Püspöki, Alsó-Keresztes, Körös-Tarján, B.-Böszörmény, Zsáka, Fűzes-Gyarmat, Dé. vaványa, Szeghalom, Csökmő, Vésztő, Okány, Zsadány, Nagy-Szalonta, Nagy-várad, vala. mint Ausztria és Magyarország összes gyógyszer-tárában.

A debreczeni gyógyszereszek bárhova készséggel küldenek 3 vagy több üveg gyógyfűbort, eredeti árakban.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Kérjünk mindég

Hubert Ulrich-féle gyógyfűbort.

A magy. kir. államvasutak

gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,

MILLENNIUM

legújabb szerkezetű

○○○○○ fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit, ○○○○○

továbbá : a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, aczelöntésű ekefóvel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Képviselő : **MÁRKUS J. Debreczen.**

819/1901. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 441/8. 1901. sz. végzése folytán közhirre tétetik, miszerint Nehéz Gábor debr. lakos részére ifju Nagy József debreczeni lakostól 1080 kor. tőke, ennek és pedig 1000 koronának 1901 jan. 9-től 1901. febr. 25-ig, 500 koronának pedig 1901. febr. 25-től márc. 25-ig, 360 koronának pedig 1901. évi március hó 25-ik napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 187 kor. 54 f. perköltség erejéig 1901. évi febr. hó 5-én biróilag lefoglalt és 2502 koronára becsült házibutorok, ágyneműek, termények, lovak, sertések, szekerek, gazdasági eszközök és egyéb ingóságok **1901. évi jul. hó 17-én délelőtt fél 10 órakor** kezdetét veendő és ifj. Nagy József lakásán, Vásártér 3 sz. a. folytatva 1901. é. jul. 17-én d. u. 1 órakor az Ebesen 46 sz. tanyán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1901. június 17-én.

Török Péter
bir. kiküldött.

Nestlé-féle gyermekliszt

legkitünőbb tápszer

kis gyerekeknek

Egy doboz 1 k. 80 fillér. Próbadohoz 1 k. Nem szükséges tej hozzáadása. Elváltatás esetén ezen régi kipróbált, 30 év óta bevezetett tápszer a legkitünőbb szoptos gyerekeknek. Diarria és hányás kizárva.

tartalmazza a legkitünőbb Alpot tejet.

Évi gyártmány 35 millió doboz, napontai tejszükséglet 32.000 liter.

Nestlé-féle condem tej cukorral 1 doboz 1 kor. Ugyanaz cukor nélkül „Viking” ujdonság 1 doboz 1 kor.

Központi szétküldés : **F. Berlyak**

Bécs 1. Naglorgasse 1.

Elárusítás minden gyógyszerárban és droguériában.

A »borszéki borviz“ a savanyuvizek királya.

Borszék gyógyfürdőn

(900 m. magasságban. Erdély, Csikmegeye.)

A fürdőidény június 15-től szeptember 15-ig tart.

Gyógytényezők : Hős. ózondus levegő. Kitünő különböző vegyi összetételű mesés gazdag borviz források, köztük a világhírű „Borszéki főkút”, a savanyuvizek királya, az erős vasas Kossut-kuti, a páratlan József főherceg-kuti s a gyomorhajosok nélkülözhetlen itala : a Boldizsár-kuti stb.

Szénsavas hideg tükör fürdők, a világon egyedül álló Lebegő, Sáros, Lázár, O-Sáros.

Ujjonnan berendezett szénsavas, meleg pezsgő fürdők, lápsós, fenyő fürdők, hidegviz gyógyintézet, massage és villamozás.

Szállodákban és külön álló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. A fürdő helynek 30 k'nt. meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli, gyönyörűbbnél gyönyörűbb vidékekre kiránduló helyek. Posta, távirda, csendőrség, fürdő orvos van.

==== Naponta czigányzene. ====

Közlekedés : Sz.-Régenig, Madéfalvaig vasuton. Szász-Régentől naponta gyorskocsi járat, váltott lovakkal. Gyorskocsira előjegyezhetni **Miklós Görögnél Sz.-Régen.**

Felvilágosítással, prospektussal (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen készséggel szolgál

==== az igazgatóság. ====

A borszéki borviz megrendelhető : igazgatóság, Borszék.

BALATON-FÜRED

gyógyhely és tengeri fürdő s a Balaton metropolisa.

Zalavármegyében, Magyarország. — Posta, távirda helyben.

Fürdőidény május 19-től szeptember végeig.

Azon gyenge üdülők és mellbetegek, kik Balaton-Füred kedvező klímáját előbb használni akarják május 16-tól itt minden kényelmet — meleg fürdők kivételével — találhatnak. Tiszta ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas források, juhsavótej és massage gyógymód, szénsavas meleg pezsgő és szénsavas hideg fürdők, gőzfürdő, zuhanyok, balatonfalvi hidegfürdők és uszodák. Orvosi szaktekintélyek által igen ajánlva : vérszegénység, görvél, gümőkór, csusz, köszvény, légszervek hurutos bántalmi, rekedtség, vérköpés, gyomor és bélhurut, máj s légvérbőség, női bajok és idegbántalmakban.

==== Elsőrangú fürdőintézet. ====

Hegyeiktől védett gyönyörű fekvés, diszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, arnyékos helyek, lombos park, fenyves liget, térszene, színelőadások, hetenként táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsónakázás. Elegáns lakások a Balaton partján épült Ipoly, az Erzsébet, Klotild udvarokban és Grand Hotelben, csinos nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d'hotel ; couvert 3 kor. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig jun. 15-ig és aug. 21-től a szezon végeig 30 százalékkal, az étkezés a Grand Hotel étermében 20 százalékkal olcsóbbak.

Vasuti állomások : Siófok és Veszprém, Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől kocsin 1 és félóra Vasuti szezonjegyek 33 egyharmad százalékos kedvezménnyel, menettérti jegyek 3 napra — féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő orvosa dr. Huray István. — Lakás rendelkezések előleg mellett **Lingl Valerián** fürdőigazgatóhoz intézendők.

A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrévi víz igen kedvelt, főraktárosa **Édeskuty L.** ásványvizszállító Budapesten. Ezenkívül kapható **Lichtneckert Józsefnél** Székesfehérvárott a **Szemerey J.-nál** Veszprém. Prospektusokkal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.